

KIRA MURATOVA

GÖLGEDE KALAN AŞK
LOVE ECLIPSED

Kira Muratova (d. 1934, Soraki, Moldova) Rus sinemasının yaşayan bir efsanesi olduğu kadar, kalıpları reddeden önemli kadın yönetmenlerinden. Sovyet döneminde yaptıkları ideolojik koşullara uyum sağlayamamıştı, bugün de ticari trendleri yakalayamıyor - geçmişte filmleri sansür kurulunun deposuna kilitleniyordu. Son 55 yılda yaptığı 20 film, toplumun en temel özelliklerini dile getirme konusunda farklı bir estetik ve benzersiz bir beceri ortaya koyuyor. Bunun en iyi örneklerinden biri Muratova'nın başyapıtı *The Asthenic Syndrome* (Astenik Sendrom).

Yaşamı uzun metraj film yapılabilecek yönetmen sayısı çok azdır, ama yetmiş yıllık çalışma hayatında Kira Muratova savaş sonrası Sovyet/Rus sinemasının en önemli sinematografilerinden birini yaratırken, hem kişisel hem de mesleki anlamda olağan dışı trajediler ve zaferler yaşadı. Bugün Moldova Cumhuriyeti sınırları içinde kalan topraklarda doğan Muratova, 1960'ların ilk yarısında yeni yeni sesini duyan ve Sovyet sinemasını dönüştüren genç sinemacılar kuşağına dahil oldu. İlk uzun metrajlı filmi *Brief Encounters* (Kısa Karşılaşmalar), harap haldeki bir Sovyet kasabasında geçen sıradan bir aşk üçgeninin büyüleyici bir portresiydi ve yetkililer tarafından fazla açık sözlü bulundu. Muratova, ikinci filmi *Long Farewells* (Uzun Vedalar) ile efsaneye dönüştü. Sovyetler'deki kültürel açılım o dönemde sona ermişti, dolayısıyla film yasaklandı ve Muratova Sinemacılar Sendikası'ndan ihraç edildi. Filmin baş kadın oyuncusu, filmin kopyalarından birini yatağının altına sakladı, çünkü negatiflerin yok edileceğinden korkuyordu. Sonunda kültürel rüzgarlar döndüğünde ve glasnost dönemi başladı Muratova yeni bir kuşak tarafından keşfedildi. 1987'de filmleri ilk kez Sovyetler Birliği dışında gösterildi ve başyapıtlar olarak alkışlandı. Yine de Muratova iktidarı rahatsız etmeyi sürdürdü: 1989'da çekilen ve pek çokları için dönemin en önemli filmi olan *The Asthenic Syndrome* (Astenik Sendrom), Mihail Gorbachev döneminde (birkaç ay süresince) yasaklanan tek Sovyet filmi oldu. Sovyetler Birliği'nin çöküşünden bu yana Muratova'nın dünya hakkındaki görüşleri her zamanki kadar nüfuz edici ve sert olmayı sürdürüyor. Sinemada tinsel bir atası olduğu söylenebilir, bu Erich von Stroheim olurdu. Tipki Stroheim gibi Muratova da günlük yaşamın acımasızlığını sansasyonelliğe ya da ahlaklılığa düşmeden aktarıyor. Muratova'ya göre nasıl davranmamız gerektiğine karar vermeden önce dünyanın gerçekte nasıl olduğunu görmemiz gerekir; filmleri de karakterlerinin yanlışlarının birer birer ortaya çıkarılmasını ayrıntılı bir biçimde anlatıyor. - Richard Pena

Kira Muratova (b. 1934, Soroki, Moldova) is both a living legend and one of the most marginalized figures in Russian cinema. During the Soviet era her work failed to conform to ideological requirements, and today it doesn't correspond with commercial trends - in the past, her films were locked away in the censor's vault. Over the past 55 years she has made 20 films, each of which betrays a different aesthetic and a unique ability to articulate the most fundamental qualities of society. A prime example is Muratova's masterpiece, *The Asthenic Syndrome*.

One can cite very few filmmakers whose life could so easily be made into the basis for a remarkable motion picture, but in her seventy years Kira Muratova has experienced extraordinary tragedies and triumphs, both personal and professional, while creating one of the essential filmographies of postwar Soviet/Russian cinema. Born in what is now the Republic of Moldova, Muratova in the early 60s fell in with the emerging generation of young filmmakers transforming Soviet cinema. Her first feature, *Brief Encounters*, a fascinating portrait of a casual love triangle in a ramshackle Soviet town, proved too honest for the authorities. With her second feature, *Long Farewells*, she passed into legend. The Soviet cultural thaw then over, the film was banned and Muratova was expelled from the Filmmakers' Union. The film's lead actress hid a print under her bed, fearful the negative would be destroyed. Eventually the cultural winds shifted and with glasnost Muratova was discovered by a new generation. In 1987, for the first time, her films were screened outside the Soviet Union and acclaimed as masterworks. Yet she continued to rankle the powers that be: *The Asthenic Syndrome*, made in 1989 and for many the era's most important film, was the only Soviet film banned (for a few months) under Mikhail Gorbachev. Since the collapse of the Soviet Union, Muratova's vision of the world remains as penetrating and harsh as ever. If she could be said to have a spiritual ancestor in the cinema, it would be Erich von Stroheim. Like Stroheim, she coolly presents everyday cruelty without sensationalism or moralizing. For Muratova, one must see the world for what it is before one can decide how to act; her films detail the stripping away of her characters' illusions. - Richard Pena

KISA KARŞILAŞMALAR
BRIEF ENCOUNTERS

Yönetmen / Director: Kira Muratova
Oyuncular / Cast: Vladimir Vysotskii, Kira Muratova, Nina Ruslanova, Elena Baziliskaya, Aleksei Glazyrin
Sovyetler Birliği / Soviet Union, 1968, 96', siyah-beyaz / black & white
Rusça; Türkçe altyazıyla / Russian with Turkish subtitles

Kira Muratova, etkileyici ilk filminde taşradaki bir Sovyet kasabasında yerel konut ofisi müdürü Valentina'yı oynuyor. Araştırma gezileri sırasında zaman zaman kasabaya yolu düşen serbest ruhlı Maxim'le Valentina'nın bir süredir devam eden bir ilişkisi var. Valentina, köylü kızı Nadya'yı hizmetçi olarak işe alıyor, ama onun da bir gezi sırasında Maxim'le ilişkiye girmiş olduğunu biliyor. Bu karakterlerin yaşamları, anıları ve arzuları Muratova'nın incelikli ve karmaşık montajıyla bir araya örülüyor, geriye dönüşlerle iki kadının da Maxim'i nasıl idealize ettiği gösteriliyor - Maxim'i, o dönemde "Rus Bob Dylan" olarak görülür ve ilahi benzeri yeraltı şarkıları söyleyen Vladimir Vysotsky canlandırıyor.

For her astonishing debut feature, Kira Muratova cast herself as Valentina, the head of a regional housing office in a backwater Soviet-era town. For some time, Valentina has been carrying on an affair with Maxim, a free-spirited geologist who occasionally passes through town on prospecting missions. She hires a country girl, Nadya, as a housemaid, not knowing she had a relationship with Maxim during one trip. The lives, memories, and desires of these characters are woven together through Muratova's subtle and intricate montage, showing through flashbacks each woman's idealization of Maxim - played by Vladimir Vysotsky, a performer of anthemic underground songs hailed then as the "Russian Bob Dylan."

TUTKULAR
PASSIONS

Yönetmen / Director: Kira Muratova
Oyuncular / Cast: Svetlana Kolenda, Renata Litvinova, Albina Skarga
Rusya / Russia, 1994, 111', renkli / color
Rusça; Türkçe altyazıyla / Russian with Turkish subtitles

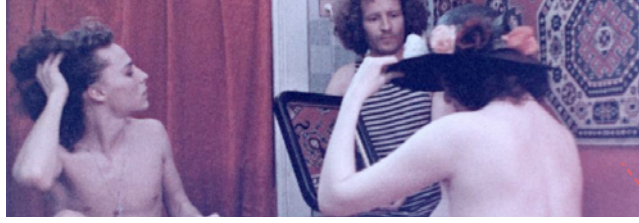

Muratova'nın en sıradışı filmi olan *Tutkular*, Rusya'daki en popüler filmi oldu ve hatta 1994'te Nikka (Rus Oscar) En İyi Film Ödülü'nü kazandı. Sirk performansçısı Violetta, kötü bir şekilde düşünce hastaneye yatırılan jockey Sasha'yla tanışıyor. Ona ve daha çok da arkadaşlarına tutuluyor, onların atlara ve at yarışları dünyasına olan bağlılıkları Violetta'ya çok ilginç geliyor. Yeni arkadaşlarını Orta Asya'da bir aygır harasında ziyaret etmeye karar veriyor; görünürdeki amacı, sirkte başlatmayı umduğu yeni bir at gösterisi için kendine bir partner bulmak, ama aslında onları ve dünyalarını merak ediyor.

Passions is considered Muratova's most unusual film, the one which, at least on the surface, seems to have the least to do with her considerable body of work; paradoxically, it was one of her most popular films in Russia, even winning the Nika (Russia's Oscar equivalent) for the Best Film of 1994. Circus performer Violetta is introduced to Sasha, a jockey who has been hospitalized after a bad fall. She's attracted to him, and even more to his circle of friends, becoming fascinated with their devotion to horses and the lore of horseracing. She decides to go visit her new friends on a stud farm in Central Asia; ostensibly for the purpose of finding a partner for a new horse act she hopes to bring to the circus, but perhaps more honestly just to learn more about them and their world.

ASTENİK SENDROM THE ASTHENIC SYNDROME

Yönetmen / Director: Kira Muratova
Oyuncular / Cast: Olga Antonova, Sergei Popov, Galina Zakhurdaeva
Sovyetler Birliği / Soviet Union, 1990, 153', renkli, siyah-beyaz / color, black & white
Rusça; Türkçe altyazıyla / Russian with Turkish subtitles

SSCB'nin çöküşü üzerine Muratova'nın gerçekleştirdiği bu izlenimci portre, pek çokları için *glasnost* sinemasının en büyük başarısı oldu. Başlangıçta dağıtımı engellenen film daha sonra serbest kaldı ve 1990 Berlin Film Festivali'nde Gümüş Ayı ödülünü kazandı. Film, kocasının ölümünden kısa bir süre sonra bir kadının hikayesinin siyah-beyaz anlatımıyla başlıyor. Kadını üzen yalnızca kocasının ölümü değil; içinde çok daha büyük, daha karanlık ve daha güçlü bir şeyler kayıyor. Sonra bir gün olan oluyor: otobüste giderken her şey ortalığa dökülüyor. Attığı nutuk çok etkileyici - ancak sonrasında, bütün bunların, Muratova'nın çekmek istediği "asıl" film için bir sunuş olduğunu anlıyoruz. Belgesel, fars, melodram, kara komedi, toplumsal sorun filmi ve psikolojik portre biçimlerini -ve başka bazı unsurları- bir arada kullanan *Asthenic Syndrome*, benzersiz ve türünün tek örneği bir film; Sovyet yaşamı ve tarihine yönelik epik ama son derece kişisel bir tepki.

Muratova's impressionistic portrait of the USSR reaching the end of its tether is for many the most powerful single achievement of the *glasnost* cinema. It was initially held up for distribution but then finally released and went on to win the Silver Bear at the 1990 Berlin Film Festival. The film begins with a story, shot in black and white, of a woman soon after the death of her husband. Yet what troubles her is not only his death; something larger, much darker and more powerful, is brewing inside her. Then one day it happens: it all comes out as she's riding a public bus. Her diatribe is astonishing - but then we discover that this has all been an introduction to the "real" film that Muratova wants to make. Mixing documentary, farce, melodrama, black comedy, social problem picture and psychological portrait - along with a few other elements - *The Asthenic Syndrome* is a unique, one-of-a-kind film, an epic yet deeply personal response to Soviet life and history.

ÇEHOV'UN MOTİFLERİ CHEKHOV'S MOTIFS

Yönetmen / Director: Kira Muratova
Oyuncular / Cast: Sergey Bekhterev, Nina Ruslanova, Natalya Buzko
Rusya, Ukrayna / Russia, Ukraine, 2002
120', siyah-beyaz / black & white
Rusça; Türkçe altyazıyla / Russian with Turkish subtitles

Chekhov'un Motifleri, yazarın iki yapıtından, "Tatiana Repina" adlı oyundan ve "Zor İnsanlar" adlı öyküden yola çıkıyor; bu büyüleyici diptişin iki parçasının ortak noktası karakterler, yüzeysel olarak bakıldığında başka bir ortaklıkları pek yok. Filmin başında genç bir adam, borç almak için küçük köyüne dönüyor, bu istek onu babasıyla sert bir şekilde karşı karşıya getiriyor. Yıllardır acı çeken annenin (ve eş) elinden yalnızca izlemek geliyor. Kira Muratova bu kuşaklar arası çatışmanın duygusal sancısını güçlü bir biçimde yakalıyor, çok sayıda meseleyi ve önyargıyı ortaya çıkarıyor.

Based on two works by Chekhov, the play *Tatiana Repina* and the short story *Difficult People*, *Chekhov's Motifs* is a fascinating diptych, two parts that share characters but on the surface little else. The film begins as a young man returns to his small village to borrow money, a request that sets off a bitter confrontation between him and his father. The long-suffering wife (and mother) can do little but look on. Kira Muratova powerfully captures the emotional rawness of this generational confrontation, exposing a wide array of issues and prejudices.

ÜÇ HİKAYE THREE STORIES

Yönetmen / Director: Kira Muratova
Oyuncular / Cast: Sergey Makovetskiy, Leonid Kushnir, Zhan Daniel
Rusya, Ukrayna / Russia, Ukraine, 1997, 105', renkli / color
Rusça; Türkçe altyazıyla / Russian with Turkish subtitles

Üç Hikaye, Muratova'nın *Asthenic Syndrome*'dan sonraki en başarılı ve aynı zamanda en tartışmalı filmiydi. Film, birbirine ortak bir cinayet temasıyla bağlanan üç kısa filminden oluşuyor. Başlıkları -"6 No'lu Kalerifer Dairesi", "Ofelia" ve "Ölüm ve Bakire"- yüksek kültürün klasiklerine esprili göndermeler yapıyor ve Muratova'nın hem Tarantino'nun *Pulp Fiction*'ına, hem de Rus edebiyatı ve sinemasının didaktik geleneklerine meydan okuyuşunu simgeliyor. Yönetmen karşımıza soğukkanlılıkla işlenmiş dört cinayet çıkarıyor: Bir boğaz kesme, bir boğma, bir boğulma, bir de zehirlenme; dördü de bunun sinema olduğunu izleyiciye hatırlatmak istercesine şiddeti estetize ediyor.

Three Stories was Muratova's most successful release since *The Asthenic Syndrome*, and also her most controversial. It consists of three short films linked by the common theme of murder. Their titles, "Heating Basement No. 6," "Ofelia," and "Death and the Maiden," are tongue-in-cheek references to high-culture classics and signal Muratova's challenges both to Tarantino's *Pulp Fiction* and to the didactic traditions of Russian literature and film. She gives us four cold-blooded murders: a throat-slitting, a strangulation, a drowning, and a poisoning, aestheticizing the violence to remind the audience this is cinema.

AKORTÇU THE TUNER

Yönetmen / Director: Kira Muratova
Oyuncular / Cast: Georgiy Deliev, Alla Demidova, Renata Litvinova
Rusya, Ukrayna / Russia, Ukraine, 2004, 154', siyah-beyaz / black & white
Rusça; Türkçe altyazıyla / Russian with Turkish subtitles

Yüzyıl başı Rus dedektiflerinden birinin anılarından yola çıkan bir 'polisye melodram' olan *Akortçu*, Muratova'nın önceki filmleri kadar büyüleyici. Zeki ama beş parasız müzik öğrencisi ve piyano akortçusu Andrey, çarpıcı ve müsrif Lina'ya aşık. Andrey onun pahalı zevklerini karşılamaya yetecek kadar para kazanmak için kahramanca uğraşiyor, ama asgari ücretle yaptığı işler, Lina'nın uçarı zevklerini tatmin edebilmenin çok uzagında. Aşkının alıştığı yaşamı sürdürübilmesi için üstündeki baskı artınca Andrey suça yöneliyor ve bilgisayar uzmanlığını kullanarak yaşlı bir soylu kadını sömürmeye başlıyor. *Akortçu*'da inanılmaz gariplikte durumlar, insan davranışının inceliklerini ele alan inanılır ve sürükleyici birer araştırmaya dönüşüyor; filmin derinlikli karakter analizleri de asla etkileyciliklerini ve vuruculuklarını yitirmeden eğlendirmeyi başarıyor. Gerçek bir sanatçıdan, zarif, incelikli ve karşı konulmaz bir resital niteliğinde nefes kesici bir film. - Dimitri Epides, 2004 Toronto Uluslararası Film Festivali

A 'criminal melodrama' loosely based on the memoirs of a turn-of-the-century Russian detective, *The Tuner* is every bit as mesmerizing as Muratova's earlier films. Andrey, an intelligent but penniless piano tuner and music student, is in love with the stunning and extravagant Lina. Andrey struggles valiantly to earn enough money to support her tastes, but his honest wage-slave jobs fall short of satisfying Lina's frivolous desires. As the pressure to keep his muse in the manner to which she is accustomed mounts, Andrey turns to crime, using his expert computer skills to exploit an aristocratic elderly woman. In *The Tuner*, outrageous, bizarre situations create a believable and fascinating study of the intricacies of human behavior and the film's in-depth character analyses amuse while never losing their poignancy or impact. An elegant, sophisticated and irresistible recital, this is breathtaking filmmaking from a true artist. - Dimitri Epides, 2004 Toronto International Film Festival.

5 - 19 MART / MARCH 2016

GÖSTERİM PROGRAMI / SCREENING SCHEDULE

5 MART MARCH
CUMARTESİ SATURDAY

19:00 Kısa Karşılaşmalar
Brief Encounters

6 MART MARCH
PAZAR SUNDAY

14:00 Tutkular
Passions

17:00 Akortçu
The Tuner

8 MART MARCH
SALI TUESDAY

19:00 Tutkular
Passions

9 MART MARCH
ÇARŞAMBA WEDNESDAY

19:00 Asthenik Sendrom
The Asthenic Syndrome

11 MART MARCH
CUMA FRIDAY

18:00 Kısa Karşılaşmalar
Brief Encounters

20:00 Akortçu
The Tuner

13 MART MARCH
PAZAR SUNDAY

14:00 Çehov'un Motifleri
Chekhov's Motifs

16:00 Üç Hikaye
Three Stories

19 MART MARCH
CUMARTESİ SATURDAY

14:00 Asthenik Sendrom
The Asthenic Syndrome

17:00 Üç Hikaye
Three Stories

Pera Müzesi Dostları, Pera Film programlarına ücretsiz katılırlar!
Screenings are free of admissions for Friends of Pera Museum

twitter/PeraFilm

facebook.com/PeraFilm

#GölgedeAşk

#LoveEclipsed

SUNA VE İNAN
KIRAÇ VAKFI

işbirliğiyle / in collaboration with

BEYAZPERDE

desteğiyle / with the support of